El Punt
28/02/2017

El Museu de l'Empordà evoca el món oníric de Peñaranda

■ 'Flor de cotó' és la primera retrospectiva dedicada l'artista barceloní, que va morir fa sis anys a Figueres ■ Format en el disseny, va ser influït per Joan Ponç i va endinsar-se en l'art conceptual

Lluís Peñaranda, durant el muntatge de l'exposició 'Sagrat Cor' a Granollers, el 2010, poc abans de morir ■ CEDIDA PEL MUSEU DE L'EMPORDÀ

E.V.
FIGUERES

Lluís Peñaranda (Barcelona, 1947-Figueres, 2010) feia servir estris més aviat pobres, sobretot el llapis, però quan l'agafava i s'inclinava sobre el paper, "prenia la paraula", amb tota la responsabilitat que aquest dret requereix. La prenia fins i tot de manera intempestiva en el títol d'un dels dibuixos dels anys vuitanta que era en realitat una declaració d'amor al traç humil, pacient, detallista i, sempre, carregat de significat. "El llapis guarda i abriga de la llum el carbó, que amb infinita paciència espera néixer per fer-se un dibuix, un poema, uns números o uns gargots", es titulava aquella obreta que el 1984 presentava a la galeria Tapis de Figueres. La seva obra, ben mirat, vivia en l'interregne entre el poema i el gargot, en aquella bretxa que el dibuix obre en el paper per transfigurar la realitat, tornar-la tendra, màgica, onírica, enigmàtica.

Aquest és el món que revisa ara la primera exposició retrospectiva dedicada a la seva obra, de la qual han tingut cura l'artista Juliette Murphy i l'escriptora Cristina Masanés. *Flor de cotó*, que es pot visitar al Museu de l'Empordà de Figueres fins al 17 d'abril, pren el títol d'un element de la natura que fascinava particularment Peñaranda per la seva bellesa i alhora per la seva duresa: quan es recol·lecta, les punxes de la planta de cotó ensangonen les mans. El muntatge, coproduït amb el Museu de Granollers, on també es presentarà, del 4 de maig al 2 de juliol, posa ordre en el llegat d'aquest artista que va viure la infantesa i la joventut a Granollers i que, als anys vuitanta, es va establir a l'Alt Empordà. Format en el dibuix i el disseny gràfic, la seva obra va participar de l'eclosió de l'art conceptual a Catalunya, a començament dels anys setanta, per derivar cap a un univers creatiu propi, ple de màgia, misteri i també d'ironia, però sempre fidel al dibuix, a l'art pobre i a l'objecte trobat.

L'exposició retrospectiva, al cap de sis anys de la seva mort, permet valorar en perspectiva l'obra d'un artista que mai va situar-se en circuits destacats de l'art. "Influït per la línia màgica de Joan Ponç, tocada per una fina ironia brossiana i amb un peu al conceptual", segons les curadores del muntatge, va acabar rebutjant la pintura convencional i la seva obra va evolucionar cap a l'*assemblage* i la *performance*. La major part del seu treball se sosté en suports efímers com el paper i el cartró, en "una reivindicació artística que té les seves arrels en el moviment dadà i en la recerca d'una expressió alternativa a la tradició pictòrica clàssica", com subratllen Murphy i Masanés. De fet, el disseny gràfic, el dibuix i el traç lineal de la seva formació són constants en la seva obra.

"El seu és un món oníric i poètic, sovint irònic i poblat per personatges enigmàtics en una atmosfera de somni", continuen les curadores, que subratllen, entre els seus elements recurrents, "el simbolisme de l'ull, l'espiral i la mandala, la presència de figures humanes, sovint fragmentades o repetides, la ironia i el misteri". A pesar del detallisme i la precisió del traç, que fan pensar en una lectura aparentment directa, els seus dibuixos resulten sovint hermètics, més evocadors de secrets suggerits que no pas de certeses desvelades. El mateix Peñaranda, que a partir dels noranta s'implicaria en la teràpia artística per treballar amb malalts mentals, considerava que la seva obra no era descriptiva, sinó "intuïtiva i psicològica". ■